

Başbakanlık
Mevzuatı Geliştirme ve Yayın Genel Müdürlüğünce Yayımlanır

Kuruluş : 7 Ekim 1920

28 Haziran 2002
CUMA

Sayı : 24799

Sanayi ve Ticaret Bakanlığından :

Hammadde ve Şeker Fiyatları Yönetmeliği

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Yasal Dayanak ve Tanımlar

Amaç ve Kapsam

Madde 1 —

Bu Yönetmeliğin amacı, şeker hammaddesinin temini ve fiyatlandırılması ile şeker fiyatının belirlenmesi ile ilgili usul ve esasları düzenlemektir.

Bu Yönetmelik hükümleri 4634 sayılı Şeker Kanununa göre şeker fabrikaları işleten gerçek ve tüzel kişiler ile üreticileri kapsar.

Yasal Dayanak

Madde 2 —

Bu Yönetmelik 4/4/2001 tarihli ve 4634 sayılı Şeker Kanununun 12 nci maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

Madde 3 —

Bu Yönetmeliğin uygulanmasında;

- a) Müsteşarlık: Dış Ticaret Müsteşarlığını,
- b) Kurum: Şeker Kurumu'nu,
- c) Kurul: Şeker Kurulu'nu,
- d) Şeker: Beyaz şeker (standart, rafine küp ve kristal şeker), yarı beyaz şeker, rafine şeker, ham şeker ve kahverengi şeker olarak sınıflandırılan, pancar ve kamıştan üretilen kristallendirilmiş sakaroz ve nişasta kökenli izoglukoz, likid ya da kurutulmuş halde glukoz şurubu, sakaroz veya invert şeker veya her ikisinin karışımının suda çözünmesinden meydana gelen şeker çözeltisi ve invert şeker şurubu ile inülin şurubunu,
- e) Pazarlama yılı: 1 Eylül ile 31 Ağustos tarihleri arasındaki dönemi,
- f) A kotası: Yurt içi talebe göre üretilen ve pazarlama yılı içinde iç pazara verilebilen şeker miktarını,
- g) B kotası: A kotasının belli bir oranına tekabül eden ve güvenlik payı için bulundurulmak üzere üretilen şeker miktarını,
- h) C şeker: A ve B kotaları dışında üretilen ve yurt içinde pazarlanamayan şeker ile işlenmek üzere ihraç kaydıyla temin edilen ham ve beyaz şeker,
- ı) Şeker fabrikası: Şekeri girdi olarak kullanan işletmeler hariç olmak üzere (c) bendinde tanımlanan ürünler ile ham şeker işleyerek şeker üreten işletmeyi,
- j) Şirket: Bir veya birden fazla sayıda şeker fabrikasını bünyesinde bulunduran ve/veya işleten tüzel kişiliği,
- k) Hammadde: Şeker üretiminde kullanılan ana girdiyi,
- l) İşlenmiş ürün: İşleme suretiyle şekeri girdi olarak bünyesine alan mamul maddeyi,
- m) İmalatçı-İhracatçı: İşlenmiş ürünü üreten ve ihraç eden firmayı,
- n) Sözleşme: Hammadde yetiştirme sözleşmesini,
- o) Üretici temsilcisi: Mahalli hammadde (pancar, mısır) kooperatifini,
- p) Polarizasyon: Şekerli ürünün polarize ışığın düzlemini çevirmesi esas alınarak ve normal koşullarında (1013 mbar basınç, 20 OC, %50 bağıl nem) pirinç ağırlıkla tartılmış 26,000 gr saf sakarozun 20 OC'da damıtık su ile çözülerek 100 ml'ye tamamlanması ile elde edilen çözeltinin 198Hg(civa) izotopu yeşil ışığı dalga

boyunda (546.2271nm), 20 OC ve 200.000 mm t p boyundaki optik çevirmesi 100 kabul edilerek bulunan polar  eker yüzdesini,

r) Fire: Teslim alınan pancar tartısı ile bedeli ödenen pancar tartısı arasındaki farkın, teslim alınan pancar tartısına oranının yüzdesini, ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Hammadde Temini, Hammadde ve  eker Fiyatları

Hammadde Temini

Madde 4 —

Kurul tarafından tespit edilerek şirketlere tahsis edilen  eker kotalarının garantisi için gerekli hammaddenin temini amacıyla,  eker fabrikası i leten gerçek ve tüzel kişiler ile üreticiler ve/veya temsilcileri arasında, Sözleşme düzenlenir. Sözleşmede; hammadde fiyatları ve miktarı, üretim şartları, münavebe, tohum, ekim ve mücadele, teslim ve alım şartları, fire tespiti, hammadde taşımaları, tarımsal destekler, yan ürünler, bedel ödemeleri, teknik ve cezai şartlar ile anlaşmazlıkların çözümüne ilişkin hususlar yer alır.

Sözleşmede, tespit edilen avans fiyat ile her üreticinin üreteceği net A ve B kotası hammadde miktarı yer alır. Sözleşme ile belirlenen kota miktarlarının yalnızca alıcıya satılabileceği ve alıcının Sözleşmeye uygun olarak satın alma zorunluluğu kayıt altına alınır. Sözleşmede yer alacak A ve B kotalarının tespitinde, Kurulca  irket bazında belirlenen A ve B kotalarının, üretici veya üretici gruplarına isabet eden payları esas alınır.

A ve B kotaları dışında üretilen ve teslim edilen pancar ise, C pancarı olarak kabul edilir. C  ekeri karşılığı pancarın alınıp alınmaması,  eker üreten gerçek ve tüzel kişiler ile üretici ve/veya üretici temsilcilerinin mutabakatına bağlıdır.

Sözleşmede,  retim yapılabaceğı yer ile alıcı tarafından belirlenecek kalite normları yer alır.  eker pancarı üretiminde uygulanacak münavebe planı dikkate alınarak, münavebe sahası dışında üretilen pancarların satın alınmayaceğı, teslim edilecek ürünün sözleşmede yer alan normlar dışında; ticari değerini etkileyecek şekilde hatalı, hileli, bozuk, çürük, hastalıklı ve başka ürünlerle karışık olamayaceğı belirtilir.

Sözleşmede;  retimde kullanılacak tohum çeşidinin tespiti ve temininin şirkete ait olduğu hüküm altına alınır, tohumun fiyatlandırılması ile ekimin yapılma şekli ve mücadele ile ilgili esaslar belirlenir.

Hammaddenin teslim alınaceğı alım merkezi, alımların ba lama ve bitiş tarihleri ile ilgili esaslara Sözleşmede yer verilir. Alım merkezine kadar olan hammadde taşıma ücretinin taraflardan hangisine ait olduğu ve ne şekilde tespit edileceği hükme bağlanır. Mücbir sebepler ve uygulama esasları belirlenir. Mücbir sebepler dışında üretilmesi taahhüt edilen A ve B kotası hammadde miktarından noksan hammadde teslim edilmesi halinde uygulanacak müeyyideler açıklığa kavu turulur.  reticilerce alım merkezinde teslim edilen hammaddedeki firenin tespitine ilişkin usul ve esaslar ile, fire tespiti sırasında üreticileri temsilen gözlemci bulundurulmasına olanak sağlayacak hükümlere yer verilir.

Sözleşmede, ayni ve nakdi desteklerin miktarı, zaman ve şekli belirtilir. Üreticilerin talebi halinde yan ürünlerin dağıtımına ilişkin esaslara yer verilir. Hammadde bedel ödemelerinin  ekil ve zamanı, gecikmesi halinde  irket tarafından üstlenilecek yükümlülükler hükme bağlanır.

Sözleşme eki olarak bir "Teknik  artlar" kitapçı hazırlanır. Bu kitapçıkta; tarla hazırlığı, gübreleme, ekim, bakım, sulama, bitki sağlığı, hasat v.b. gibi konulara yer verilir.

Sözleşmeye uyulmaması halindeki cezai şartlar ile taraflar arasındaki bilumum anlaşmazlıkların ve davaların çözümü için hangi mahkemelerin yetkili olduğu belirtilir.

Hammadde Fiyatının Tespiti

Madde 5 —

 eker pancarı fiyatları her yıl,  eker fabrikası i leten gerçek ve tüzel kişiler ile üretici ve/veya üretici temsilcileri arasında, yıllık enflasyon oranı, üretici maliyetlerindeki artış ve dünya  eker fiyatları dikkate alınarak varılacak mutabakata göre belirlenir. Sözleşme yapılmadan ve ekim öncesinde üreticilere pancar avans miktarı açıklanır. Avans fiyat ile kesin fiyatın belirleneceği tarih sözleşmede yer alır.

A ve B kotası  eker pancarı alım fiyatı, %16 polar  eker ihtiva eden 1 kg. firesi d   r lm   pancarın fiyatı olarak ayrı ayrı belirlenir. Polar  eker varlığı %16'nın üstünde ve altında oluşacak her bir polarizasyon derecesi fazlalığı veya eksikliği için kaliteye göre verilecek fiyat  eker fabrikası i leten gerçek ve tüzel kişiler ile üreticiler ve/veya üretici temsilcileri arasında varılacak mutabakata göre tespit edilir.

B kotası  eker pancarı alım fiyatı, bölgesel özelliklere göre A kotası  eker pancarı alım fiyatının %10-30 eksikliği olarak belirlenir.

Bedele esas polarizasyon değerinin tespiti için numune alma ve analiz esnasında üreticileri temsilen gözlemci bulundurabilmesine olanak sağlayacak hüküm ve esaslar Sözleşmede yer alır.

C şekerı karşılığı C pancarı fiyatları ise, C şekerinin ihracatından oluşacak fiyata göre fabrika işleten gerçek ve tüzel kişiler tarafından üretici gözlemcisi gözetiminde belirlenir.

Pazarlama yılı içinde 4634 sayılı Şeker Kanununun 4 üncü maddesi gereğince zorunlu hallerde B kotasından A kotasına şeker transferi yapılması halinde, transfer edilen şekere karşılık olan B kotası pancarının fiyatı A kotası pancarı fiyatı olarak kabul edilir ve oluşan fark pazarlama yılı içinde bütün üreticilerin A kotası fiyatları esas alınarak kendilerine ödenir.

Pancar dışındaki diğer hammaddeler öncelikle üreticilerle Şirketler arasında akdedilecek Sözleşmeye göre temin edilir. Sözleşmeli üretimde, hammadde yetiştirilmesine ilişkin usul ve esaslar ayrıca belirlenir. Sözleşme ile temini ön görülen hammadde miktarı yetersiz kaldığı takdirde piyasadan temin yoluna gidilir.

Hammadde fiyatı konusunda üretici temsilcileri ile şirket arasında mutabakata varılamaması halinde, taraflardan herhangi birinin talebi üzerine Kurul tarafından hakem heyeti teşekkül ettirilebilir.

Şeker Fiyatları

Madde 6 —

Şeker satış fiyatları, şeker fabrikası işleten gerçek ve tüzel kişiler tarafından serbestçe belirlenir. Fiyatların belirlenmesinde maliyetler, dünya borsa fiyatları, iç fiyatlar, arz talep dengesi, spekülâtif etkiler ve diğer ilgili hususlar dikkate alınır.

C şekerini pazarlayan gerçek ve tüzel kişiler İhracat Rejimi çerçevesinde aldıkları lisans/izin v.s. belgelerin onaylı suretini Kurul'a ibraz ederler.

Şirketler, fabrikalarda üretilerek A kotası kapsamında yurtiçinde satılan ve C şekerinden yapılacak şeker ihracını ve yurt içinde mamul, imalatçı/ihracatçılarına yapılan teslimleri ve stoklarını her ay sonu Kurul'a yazılı olarak bildirir.

Şirketler, her aya ait şeker türlerine göre ağırlıklı satış fiyatı ortalamalarını izleyen ayın ilk beş günü içinde Kurul'a bildirir.

Şeker İhracat ve İthalatı

Madde 7 —

Dünya borsa fiyatları, iç fiyatlar, arz talep dengesi, spekülâtif etkiler ile diğer ilgili hususlar dikkate alınarak şeker ticaretinde yapılması istenen düzenlemeler konusunda Kurul, Müsteşarlığa görüş bildirir.

İmalatçı-ihracatçıların dahilde işleme rejimi ve/veya benzer uygulamalar çerçevesinde hammadde veya yardımcı madde olarak kullandıkları yabancı menşeli şeker, C şekerı kapsamında olup, doğrudan veya işlenmiş ürün olarak yurt içinde pazarlanamaz. Bu kapsamda ithal edilecek şeker için Kurul, Müsteşarlığa görüş bildirir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Sorumluluk ve Denetim

Sorumluluk

Madde 8 —

Kurum, Kanunun kendisine verdiği görevleri yerine getirirken, gerekli gördüğü her türlü bilgiyi, kamu kurum ve kuruluşları ile piyasada mal veya hizmet üreten, pazarlayan, satan gerçek ve tüzel kişilerle, bunların her türlü birliklerinden isteyebilir.

Şirketler, Kurum kararlarına ve Yönetmeliklere aynen uymak zorundadır. Kampanya süresi, üretim, satış ve stok faaliyetleri ile Kanun çerçevesinde Kurum tarafından istenen diğer bilgileri istenen formatta aylık dönemler halinde Kurum'a bildirmek zorundadır.

Denetim

Madde 9 —

Kurum, şirket ve bünyesindeki fabrikalarda görevleri ile ilgili konularda araştırma ve denetimde bulunabilir. Bu amaçla gerektiğinde ilgili kurum, kuruluş ve kişilerden yararlanabilir.

Yürürlük

Madde 10 —

Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

Madde 11 —

Bu Yönetmelik hükümlerini Şeker Kurulu yürütür.

